

ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ฉบับที่ ๑๑

ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชน
และเครือข่ายองค์กรชุมชน

เพื่อให้การบริหารสินเชื่อของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ การใช้สินเชื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสนับสนุน ให้เกิดการกระจายการบริหารจัดการสินเชื่อสู่ชุมชนและท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล มีกระบวนการสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหาโดยเน้นหลักการมีส่วนร่วม ทำให้เกิดแผนการให้สินเชื่อ ที่สามารถเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของขบวนการ รวมถึงสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาระบบการเงินและทุนเดิมในชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ อย่างยั่งยืนนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชนโดยรวม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เห็นสมควรออกข้อบังคับ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ฉบับที่ ๑๑ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนที่มีระบบการจัดการที่สมาชิกของชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อ ดำเนินการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ พัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมหรือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม

“เครือข่าย” หมายความว่า กลุ่มองค์กรชุมชนที่มีการรวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ขององค์กรชุมชนในกลุ่มนั้น

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจในการออกประกาศ คำสั่ง เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ และตามระเบียบวินัยเชื่อ

องค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

ข้อ ๕ คุณสมบัติขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

(๑) เป็นองค์กรชุมชนหรือเครือข่ายของกิจการชุมชน

(๒) มีคุณสมบัติตามข้อตกลงร่วมกันของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายของกิจการชุมชนในแต่ละภาค ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสินเชื่อ

(๓) คุณสมบัติเฉพาะสำหรับองค์กรผู้ใช้สินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ประเภทของสินเชื่อ

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการสินเชื่อ เป็นผู้กำหนดและออกระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท รวมถึงการปรับเปลี่ยนหรือการยกเลิก โดยการมีส่วนร่วมของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายของกิจการชุมชน และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

การเสนอสินเชื่อ

ข้อ ๗ การเสนอสินเชื่อให้องค์กรผู้ใช้นำเสนอโครงการเป็นลายลักษณ์อักษรต่อสถาบัน

ข้อ ๘ โครงการที่นำเสนอประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรชุมชนและหรือเครือข่ายของกิจการชุมชน

(๒) ข้อมูลของโครงการและกิจการที่จะใช้สินเชื่อ

(๓) ข้อมูลที่จำเป็นตามลักษณะการพิจารณาสินเชื่อ โดยให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ข้อ ๙ โครงการที่นำเสนอต้องเป็นโครงการที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากสมาชิก องค์กรสมาชิกตั้งแต่การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การจัดทำแผนการแก้ไขและพัฒนา การกำหนดโครงการสินเชื่อและกิจการ การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการสินเชื่อ และมีกระบวนการพัฒนาโครงการร่วมกันจากเครือข่ายของกิจการชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสินเชื่อ

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสินเชื่อตามความเหมาะสมของประเภทสินเชื่อ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนชุมชน และผู้อำนวยการ โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี คณะกรรมการสินเชื่อมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการบริหารสินเชื่อต่อคณะกรรมการ
- (๒) ออกระเบียบว่าด้วยสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง รวมถึงการปรับยกเลิกตามความเหมาะสม
- (๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- (๔) พิจารณาอนุมัติสินเชื่อ
- (๕) พิจารณาให้ความเห็นสินเชื่อในวงเงินที่เกินอำนาจอนุมัติ และนำเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๖) พิจารณาเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสัญญาสินเชื่อ
- (๗) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการพัฒนาคุณภาพสินเชื่อ
- (๘) กำหนดระบบการติดตามประเมินผลภาพรวมด้านสินเชื่อ

การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

ข้อ ๑๑ การพิจารณาอนุมัติโครงการสินเชื่อ ให้พิจารณาโดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (๑) คุณสมบัติองค์กรผู้นำเสนอใช้สินเชื่อ
- (๒) ความจำเป็นและความเหมาะสมในการใช้สินเชื่อ
- (๓) กระบวนการพัฒนาโครงการและการมีส่วนร่วม
- (๔) วัตถุประสงค์และความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ
- (๕) ความสามารถในการบริหารจัดการ
- (๖) ความสามารถในการชำระคืน
- (๗) ประโยชน์และผลกระทบจากการใช้สินเชื่อที่เกิดขึ้นกับสมาชิกและองค์กร
- (๘) หลักประกัน
- (๙) หลักเกณฑ์เฉพาะสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อ

แต่ละประเภท

อำนาจการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

ข้อ ๑๒ กำหนดผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ๓ ระดับ ดังนี้ (๑) ผู้อำนวยการมีอำนาจอนุมัติสินเชื่อในวงเงินไม่เกิน ๕ ล้านบาท (๒) คณะกรรมการสินเชื่อมีอำนาจอนุมัติสินเชื่อในวงเงินไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท (๓) คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติสินเชื่อวงเงินที่เกิน ๓๐ ล้านบาท โดยวงเงินที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ให้พิจารณารวมกับวงเงินจากสัญญาสินเชื่อที่ยังชำระไม่เสร็จสิ้นขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

วงเงินสินเชื่อ

ข้อ ๑๓ วงเงินสินเชื่อ ให้มีความสัมพันธ์กับทุนภายในระยะเวลาการออม การร่วมทุนหรือการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิก

ข้อ ๑๔ วงเงินสินเชื่อของสินเชื่อประเภทใดประเภทหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ข้อ ๑๕ วงเงินสินเชื่อที่สถาบันให้แก่องค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ให้ได้ไม่เกิน ๒๐ เท่าของเงินทุนภายในองค์กร โดยนับรวมวงเงินจากสัญญาสินเชื่อที่ยังชำระไม่เสร็จสิ้นทุกประเภทรวมกัน

อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการกำหนดและหรือเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อโดยมีกระบวนการปรึกษาหารือร่วมกับบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชน

ข้อ ๑๗ อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อแต่ละประเภทให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อประเภทนั้นๆ

การคิดดอกเบี้ย

ข้อ ๑๘ ให้สถาบันคิดดอกเบี้ย ตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน นับแต่วันถัดจากวันที่กำหนดจนถึงวันชำระคืนเงินสินเชื่อเสร็จสิ้น โดยการเรียกเก็บดอกเบี้ยจากองค์กรผู้ใช้สินเชื่อให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วย สินเชื่อแต่ละประเภท

การชำระคืนสินเชื่อ

ข้อ ๑๙ การชำระคืนสินเชื่อ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อแต่ละประเภท

ข้อ ๒๐ การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสัญญาสินเชื่อ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสินเชื่อกำหนด

หลักประกันของสินเชื่อ

ข้อ ๒๑ กำหนดให้คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ เป็นผู้ค้ำประกันสินเชื่อร่วมกันและแทนกัน รวมถึงให้มีหลักประกันอื่น ๆ ตามระเบียบว่าด้วยสินเชื่อประเภทนั้น ๆ

การผัดผ่อนชำระหนี้และการพัฒนาคุณภาพสินเชื่อ

ข้อ ๒๒ ในกรณีผู้ใช้สินเชื่อไม่สามารถชำระคืนเงินต้น และหรือดอกเบี้ยได้ตามสัญญาให้ถือว่า ผิดนัดการชำระหนี้ สถาบัน ฯ สามารถเรียกเก็บค่าปรับหรือปรับเงื่อนไขสัญญาได้ โดยให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการสินเชื่อกำหนด

ข้อ ๒๓ การพัฒนาคุณภาพสินเชื่อ หรือการแก้ไขปัญหาสินเชื่อที่ไม่สามารถชำระคืนได้ตาม เงื่อนไข ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสินเชื่อกำหนด

การเรียกคืนสินเชื่อ

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่ผู้ใช้สินเชื่อไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งสัญญา และอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อสถาบัน ฯ และองค์กรชุมชนโดยรวม ให้ผู้อำนวยการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสินเชื่อ มีสิทธิเรียกสินเชื่อคืนบางส่วน หรือเต็มจำนวนที่ยังค้างชำระพร้อมดอกเบี้ยโดยสิ้นเชิง ถึงแม้ยังไม่ถึงกำหนด ชำระคืนตามสัญญาก็ตาม

การติดตามและประเมินผล

ข้อ ๒๕ ให้บรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชนร่วมกันจัดให้มีกระบวนการติดตาม การใช้สินเชื่อเพื่อการพัฒนา โดยให้มีการตรวจสอบกันเองระหว่างองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ และมีส่วนร่วมจาก คณะภายนอกที่ประกอบด้วยผู้แทนหลายฝ่าย โดยให้เป็นไปตามข้อตกลงของบรรดาองค์กรชุมชนและ เครือข่ายขององค์กรชุมชนในแต่ละภาค

ข้อ ๒๖ ให้สถาบันจัดให้มีการติดตามประเมินผล การสอบทานการใช้สินเชื่อ และรายงานสรุป ให้คณะกรรมการสินเชื่อและคณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

การบริหารสินเชื่อตามหลักศาสนา

ข้อ ๒๗ เพื่อให้การบริหารสินเชื่อของสถาบันสอดคล้องกับประเพณีวัฒนธรรมของทุกท้องถิ่น ให้สถาบันจัดให้มีแนวทางการดำเนินการและหลักเกณฑ์สินเชื่อที่สอดคล้องกับหลักการทางการเงินตามหลัก ศาสนาอิสลาม โดยการมีส่วนร่วมของบรรดาองค์กรชุมชนและเครือข่ายขององค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้อง

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๘ เพื่อให้บรรดาคณะกรรมการชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนได้เพิ่มความพร้อมในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการสินเชื่อ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการสินเชื่อ ในวาระเริ่มแรกจึงให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสินเชื่อเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตามแนวทางและหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับนี้ โดยมีวาระ ๑ ปี
ไปก่อน

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม

ประธานกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน